

TILLEGG 7 TIL VEDLEGG X

NORGE – BINDINGSLISTE OVER SPESIFIKKE FORPLIKTELSER

Forklarende anmerkning til Norges bindingsliste over spesifikke forpliktelser

Med mindre det er angitt noe annet, er klassifiseringen av tjenestesektorer basert på den foreløpige sentrale produktgrupperingen til De forente nasjoners statistikkontor fra 1991, og rekkefølgen gjenspeiler den sektorbaserte klassifiseringslisten som er brukt i GATT-dokument MTN.GNS/W/120 datert 10. juli 1991.

Denne bindingslisten over spesifikke forpliktelser hindrer ikke Norge i å anvende mekanismer for screening av investeringer når det anser det som nødvendig for å ivareta sine nasjonale sikkerhetsinteresser. Enhver slik mekanisme skal anvendes i samsvar med nasjonal lovgivning, på en ikke-vilkårlig måte, i god tro og slik at den ikke utgjør en uberettiget hindring for investeringer. Investeringer, herunder deltakelse i selskaper etablert i Norge, kan være underlagt meldingskrav, undersøkelse eller godkjenning av relevante norske myndigheter.

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling ¹	Tilleggsforpliktelser
I. HORISONTALE FORPLIKTELSER			
ALLE SEKTORER INKLUDERT I DENNE BINDINGSLISTEN Alle sektorer: Opprettelse av juridisk enhet – aksjeselskap, stiftelse	3) Ingen	3) Daglig leder i et aksjeselskap og minst halvparten av styremedlemmene og medlemmene av bedriftsforsamlingen må ha opphold i Norge, med mindre Nærings- og fiskeridepartementet gjør individuelle unntak fra disse reglene.	
Alle sektorer: tjenester levert digitalt fra Brasil	1) Hva gjelder Brasil, er eventuelle forpliktelser for digitalt leverte tjenester med ytelsesmåte 1 fra Brasil betinget av at Brasil i gjennomsnitt i løpet av de foregående tre (3) kalenderårene baserer minst 67 % av sin samlede innenlandske	1) Hva gjelder Brasil, er eventuelle forpliktelser for digitalt leverte tjenester med ytelsesmåte 1 fra Brasil betinget av at Brasil i gjennomsnitt i løpet av de foregående tre (3) kalenderårene baserer minst 67 % av sin samlede innenlandske elektrisitetsproduksjon på energikilder	

¹ Norge har språklige krav i visse sektorer. Disse kravene anses som nødvendige og proporsjonale for å sikre kvaliteten på tjenestene og er derfor ikke ført opp som en restriksjon på nasjonal behandling

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2) Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling ¹	Tilleggsforpliktelser
	elektrisitetsproduksjon på energikilder med lave karbonutslipp ² . Hvis den samlede innenlandske elektrisitetsproduksjonen fra Brasil etter avtalens ikrafttredelse ikke oppfyller gjennomsnittet på minst 67 % ³ fra energikilder med lave karbonutslipp i løpet av de foregående tre kalenderårene, settes konsesjoner for digitalt leverte tjenester med ytelsesmåte 1 automatisk på dagsordenen for neste møte i Den blandede komité, hvor de kan bli opphevet. Når Brasil igjen oppfyller den nevnte prosentatsen i løpet av et kalenderår, skal Norges opphevede forpliktelser overfor Brasil gjeninnføres med umiddelbar virkning. I tråd med målene i Parisavtalen kan terskelen økes i samsvar med artikkel 8.19	med lave karbonutslipp ⁴ . Hvis den samlede innenlandske elektrisitetsproduksjonen fra Brasil etter avtalens ikrafttredelse ikke oppfyller gjennomsnittet på minst 67 % ⁵ fra energikilder med lave karbonutslipp i løpet av de foregående tre kalenderårene, settes konsesjoner for digitalt leverte tjenester med ytelsesmåte 1 automatisk på dagsordenen for neste møte i Den blandede komité, hvor de kan bli opphevet. Når Brasil igjen oppfyller den nevnte prosentatsen i løpet av et kalenderår, skal Norges opphevede forpliktelser overfor Brasil gjeninnføres med umiddelbar virkning. I tråd med målene i Parisavtalen kan terskelen økes i samsvar med artikkel 8.19	

² Energikilder med lave karbonutslipp omfatter sol, vind, vann (vannkraft), kjernekraft, biomasse og dens derivater, geotermisk energi og hydrogen.

³ Prosentandelen elektrisitetsproduksjon vil bli fastsatt i henhold til nasjonal statistikk fra den berørte statsparten.

⁴ Energikilder med lave karbonutslipp omfatter sol, vind, vann (vannkraft), kjernekraft, biomasse og dens derivater, geotermisk energi og hydrogen.

⁵ Prosentandelen elektrisitetsproduksjon vil bli fastsatt i henhold til nasjonal statistikk fra den berørte statsparten.

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
Alle sektorer: Beskatning	(Endring av bindingslister) i avtalen. Dette forbeholdet får ikke anvendelse på digitalt leverte tjenester med ytelsesmåte 1 fra Argentina, Paraguay eller Uruguay.	ytelsesmåte 1 fra Argentina, Paraguay eller Uruguay. 1), 2), 3) og 4) Ubundet med hensyn til tiltak for illeggelse, håndheving eller innkreving av direkte skatter i den utstrekning slike tiltak ikke er i strid med en skatteavtale som er i kraft mellom Mercosur-statene og Norge. De vedkommende myndighetene i henhold til en slik skatteavtale skal ha ansvaret for å avgjøre om et beskatningstiltak er uforenlig med skatteavtalen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2) Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
Alle sektorer: Subsidier/tilskudd (det gjenstår å finne en løsning på spørsmålet om en definisjon av subsidier i forbindelse med forhandlinger i henhold til artikkel XV i GATS)	1) Ubundet 2) Ubundet 3) Ingen	1) Ubundet 2) Ubundet 3) Retten til tilskudd kan begrenses til juridiske personer etablert i Norge. Ubundet når det gjelder tilskudd til forskning og utvikling samt utdanningstjenester.	
Alle sektorer: Overføring av personell	4) Ingen 4) Ubundet, unntatt for midlertidig tilstedeværelse og uten krav til en prøving av økonomiske behov av kategori A, B, C og D nedenfor: A. Virksomhetsinternt forflyttede Ledere og toppledere og spesialister som virksomhetsinternt forflyttede, forutsatt at tjenesteyteren er selskapet som disse er forbundet med.	4) Subsidier/tilskudd for fysiske personer kan være begrenset til norske statsborgere. 4) Ubundet, unntatt for tiltak i forbindelse med de kategorier av fysiske personer som er nevnt i kolonnen for markedsadgang.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	Definisjoner: Toppledere/ledere – personer som arbeider i ledende stillinger innenfor en juridisk person, som hovedsakelig styrer ledelsen av foretaket, som står under allment tilsyn av eller mottar instruksjoner først og fremst fra styret eller fra aksjeeiere i virksomheten eller tilsvarende, og som har i oppgave - å lede foretaket eller en avdeling eller underavdeling av det, - føre tilsyn med og kontrollerer arbeidet til andre overordnede, faglige eller ledende ansatte, og - som har myndighet til å ansette og avskjedige eller til å anbefale ansettelse, avskjedigelse eller andre personalrelaterte tiltak. Spesialister – personer som arbeider innenfor en juridisk		

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	person, som har spesialkunnskap som er av vesentlig betydning for foretakets tjenester, forskningsutstyr eller ledelse. Ved vurdering av slike kunnskaper vil det bli tatt hensyn ikke bare til kunnskaper som er vesentlige for foretaket, men også til hvorvidt personen er høyt kvalifisert for en type arbeid eller et fag som krever bestemte fagkunnskaper, innbefattet medlemskap i et akkreditert bransjeorgan.		

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	Adgang for toppledere/ledere og spesialister gis på følgende vilkår: - Midlertidig innreise, opphold og arbeid begrenset til en fireårsperiode. - Man må innhente arbeidstillatelse. - Oppholdstillatelsen må utstedes til en fysisk person som anses å ha ferdigheter på høyt nivå eller å besitte særlige kvalifikasjoner. - Den fysiske personens kompetanse må anses å være nødvendig for tjenestemottakeren. - Alle andre krav vedrørende innreise, herunder kumulasjon av oppholdsperioder, opphold (herunder kumulasjon av oppholdsperioder), lønn, arbeidsvilkår og trygdeytelser skal fortsatt gjelde.		

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	B. Forretningsreisende Definisjoner: a) Personer som er representanter for en tjenesteyter, og som søker om midlertidig innreise for å forhandle om eller inngå avtale om salg av tjenester på vegne av tjenesteyteren, når disse representantene ikke vil være involvert i salg rettet direkte mot allmennheten eller i å yte tjenester selv.		

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	b) Personer som arbeider i en overordnet stilling, slik det er definert i A ovenfor, innenfor en juridisk person og som er ansvarlig for etablering av kommersiell tilstedeværelse i Norge for en tjenesteyter fra en part, når – representantene ikke driver direkte salg eller yter tjenester, og - tjenesteyteren ikke har andre representanter, filialer eller datterselskaper i Norge. For a) og b): Midlertidig adgang, opphold og arbeid begrenset til en tremånedersperiode. Det er ikke nødvendig å oppfylle vilkårene i en prøving av økonomiske behov.		

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	C. Ytere av kontraktbaserte tjenester Definisjoner: Ansatte i et utenlandsbasert selskap som er midlertidig til stede i Norge for å yte en tjeneste i medhold av en tjenesteavtale inngått mellom arbeidsgiveren deres og en klient med adresse i Norge. Adgang gis på følgende vilkår: - Det utenlandsbaserte selskapet er ikke et byrå for arbeidsformidlings- og vikartjenester og opptrer heller ikke gjennom et slikt byrå. - Det er ikke nødvendig å oppfylle vilkårene i en prøving av økonomiske behov. - Midlertidig innreise og opphold skal begrenses til fem måneder i løpet av en hvilken som helst		

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	tolvmånedersperiode eller i avtalens varighet, avhengig av hva som er kortest. - Forpliktelsen gjelder bare den tjenesteaktiviteten som er gjenstand for avtalen. Den medfører ingen rett til å utøve yrket som sådan. - Man må innhente oppholdstillatelse. - Oppholdstillatelsen må utstedes til en fysisk person som anses å ha ferdigheter på høyt nivå eller å besitte særlige kvalifikasjoner. - Den fysiske personens kompetanse må anses å være nødvendig for tjenestemottakeren. - Hvis det er åpenbart at det <u>uavhengig av investeringens opprinnelse</u> vil være et permanent behov for slikt arbeid, eller hvis det i løpet av de siste seks månedene er utstedt en tillatelse for ytelse av samme type arbeid for		

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	samme mottaker av tjenesten, skal det ikke gis en slik tillatelse, og - Alle andre krav vedrørende innreise, opphold (herunder kumulasjon av oppholdsperioder), lønn, arbeidsvilkår og trygdeytelser skal fortsatt gjelde.		

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	D. Uavhengige yrkesutøvere Definisjoner: Selvstendig næringsdrivende fysiske personer som er midlertidig til stede i Norge for å yte en tjeneste i medhold av en tjenesteavtale mellom dem selv og en klient med adresse i Norge. Adgang gis på følgende vilkår: - Det er ikke nødvendig å oppfylle vilkårene i en prøving av økonomiske behov. - Midlertidig innreise og opphold skal begrenses til fem måneder i løpet av en hvilken som helst tolv månedersperiode eller i avtalens varighet, avhengig av hva som er kortest. - Forpliktelsen gjelder bare den		

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	tjenesteaktiviteten som er gjenstand for avtalen. Den medfører ingen rett til å utøve yrket som sådan. - Man må innhente oppholdstillatelse. - Oppholdstillatelsen må utstedes til en fysisk person som anses å ha ferdigheter på høyt nivå eller å besitte særlige kvalifikasjoner. - Den fysiske personens kompetanse må anses å være nødvendig for tjenestemottakeren. - Hvis det er åpenbart at det vil være et permanent behov for slikt arbeid, eller hvis det i løpet av de siste seks månedene er utstedt en tillatelse for ytelse av samme type arbeid for samme mottaker av tjenesten, skal det ikke gis en slik tillatelse, og - Alle andre krav vedrørende innreise, opphold (herunder kumulasjon av		

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	oppholdsperioder), lønn, arbeidsvilkår og trygdeytelser skal fortsatt gjelde.		

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
II. SEKTORSPEISIFIKKE FORPLIKTELSER			
1. FORRETNINGSTJENESTER			
A. Profesjonelle tjenester			
a) Juridiske tjenester – juridisk rådgivning om utenlandsk lovgivning (berørte deler av CPC 861)	1) Ingen 2) Ingen 3) Advokaten er personlig ansvarlig for virksomheten sin. Det er mulig å ha eierinteresser i et norsk advokatfirma (inneha egne aksjer og/eller være styremedlem i firmaet) bare dersom vedkommende tar aktivt del i virksomheten. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Utenlandske advokater kan gi råd i tilknytning til folkerett og utlendingsrett etter søknad. Enkelte restriksjoner på samarbeid med norske advokater som følge av lovbestemmelser om hvordan et norsk advokatfirma kan organiseres. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. Som for 3), men ingen restriksjoner på rådgivning som utelukkende finner sted leilighetsvis.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
(b) Regnskapsførings-, revisjons- og bokføringstjenester (CPC 862) – Revisjonstjenester utført av registrerte og autoriserte revisorer	1) Ingen, med unntak av: Lovfestet revisjon av årsregnskaper innbefattet konsoliderte årsregnskaper og andre revisjonsoppgaver som krever en ansvarlig revisor, kan bare utføres av revisjonsselskaper og/eller revisorer som er registrert og lisensiert i Norge. Begrenser også nasjonal behandling. 2) Ingen	1) Ingen, med unntak av: Revisorer som utfører lovfestet revisjon av årsregnskaper, innbefattet konsoliderte årsregnskaper og andre revisjonsoppgaver som krever en ansvarlig revisor, skal ha et fast forretningssted i Norge. Finanstilsynet kan gi individuelle unntak til kravet om fast forretningssted, forutsatt at dokumenter som gjelder klienter i Norge blir oppbevart på et fast sted i dette landet og på en ryddig og ansvarlig måte. Revisjonsselskaper må være etablert i Norge for å utføre lovfestet revisjon av årsregnskaper, innbefattet konsoliderte årsregnskaper og andre revisjonsoppgaver som krever en ansvarlig revisor. 2) Ingen	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
– Regnskapsførings- og bokføringstjenester	3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. 1) Regnskapsføringen skal skje i Norge. Kongen kan bestemme at regnskapsføringen skjer i utlandet. 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	3) Offentlig autorisasjon basert på norsk eksamen og to års praksis i Norge. Revisjonsberetninger skal utarbeides på norsk. Fast opphold i Norge er et krav. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. Som 3). 1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. Autoriserte regnskapsførere må ha fast opphold i Norge og ha minimum to års praksis fra Norge i løpet av de fem foregående år.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
c) Skatterådgivningstjenester (CPC 863)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
d) Arkitekttjenester (CPC 8671)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
e) Ingeniørtjenester (CPC 8672)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
f) Integrerte ingeniørtjenester (CPC 8673)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
g) Byplanleggings- og landskapsarkitektjenester (CPC 8674)		1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
h) Medisinske og tannmedisinske tjenester (CPC 9312)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. 1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. Som 3).	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
i) Veterinærtjenester (CPC 932)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
j) Tjenester som tilbys av jordmødre, sykepleiere, fysioterapeuter og paramedisinsk personale (CPC 93191)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2) Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
B. Datatjenester og tilknyttede tjenester - CPC 84 ifølge vedlagte beskrivelse av sektormessig dekning	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
C. Tjenester innen forskning og utvikling (FoU) b) FoU-tjenester innenfor samfunnsvitenskapelige og humanistiske felt (CPC 852)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
D. Tjenester knyttet til fast eiendom b) Tjenester knyttet til fast eiendom på honorar- eller kontraktbasis (CPC 822) – Eiendomsmeglere	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. På forespørsel kan utdanning/eksamen fra utlandet godkjennes.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
– Eiendomsmegler	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. På forespørsel kan utdanning/eksamen fra utlandet godkjennes.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling ¹	Tilleggsforpliktelser
E. Leie-/leasingtjenester uten operatører a), b), c) I tilknytning til skip ⁶ , luftfartøyer eller annet transportmateriell (CPC 83102, CPC 83103, CPC 83104, CPC 83105)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen, annet enn: Luftfartøyer skal registreres i Norges luftfartøyregister og skal være eid av enten norske fysiske personer eller norske juridiske personer. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

⁶ Registreringskrav for skip i de norske skipsregistre (NIS og NOR) er beskrevet i del 11A – sjøtransport.

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
c) Bilutleie (CPC 83101)	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
d) I tilknytning til annet maskineri og utstyr (CPC 83106–83109)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
F. Andre forretningstjenester			
a) Reklametjenester (CPC 871)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
b) Markedsundersøkelser og meningsmålinger (CPC 864)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
c), d) Ledelse og administrative tjenester (inkludert konsulentttjenester) (CPC 865, CPC 866)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
e) Teknisk prøving og analyse (CPC 8676), unntatt offentlige tjenester som lovpålagt klassifisering av skip og flytende innretninger registrert i NIS og NOR.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
f) Rådgivende tjenester og konsulenttjenester knyttet til jordbruk, jakt og skogbruk (berørte deler av CPC 881)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
g) Rådgivende tjenester og konsulenttjenester knyttet til fiske (berørte deler av CPC 882)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
h) Tjenester knyttet til bergverk (CPC 883 + 5115)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
i) Rådgivende tjenester og konsulenttjenester knyttet til industriproduksjon (CPC 884, CPC 885)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2) Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
k) Arbeidsformidling – Rekruttering og formidling av arbeidskraft/personell (norske statsborgere og personer med opphold og arbeidstillatelse i Norge) (berørte deler av CPC 872)	1) Krever registrering, utpeking av representant i Norge og en bankgaranti på et beløp som tilsvarer minste tillatte kapital for et aksjeselskap (selskap med begrenset ansvar). 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
– Lederutvelgelse og lederrekruttering (CPC 87201)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
1) Etterforsknings- og sikkerhetsvirksomhet (CPC 873)	1) Ingen, bortsett fra at kommersiell tilstedeværelse er nødvendig for overvåking og kontroll av private eller offentlige områder, innbefattet gjennom TV og elektroniske midler; overvåkings- og beredskapstjenester knyttet til pansrede kjøretøyer og innbruddsalarmer. 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Kommersiell tilstedeværelse er nødvendig for overvåking og kontroll av private eller offentlige områder, innbefattet gjennom TV og elektroniske midler; overvåkings- og beredskapstjenester knyttet til pansrede kjøretøyer og innbruddsalarmer. 2) Ingen 3) Daglig leder og alle styremedlemmene må være norske statsborgere med opphold i Norge 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. Som 3).	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling ¹	Tilleggsforpliktelser
n) Vedlikehold og reparasjon av utstyr (omfatter ikke skip, luftfartøyer eller annet transportmateriell) (CPC 633 og CPC 8861–8866)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
o) Renhold av bygninger (CPC 874)	1) Ubundet* 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet* 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

* Ubundet på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet.

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
p) Fotografiske tjenester (CPC 875)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
q) Emballeringstjenester (CPC 876)	1) Ubundet* 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet* 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
r) Trykking og publisering (CPC 88442)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
s) Konferanse- og messetjenester (CPC 87909)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
t) Annet			
– Utstillingstjenester (deler av CPC 87909)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
– Interiørdesign (berørte deler av CPC 87907)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
- Oversettelses- og tolketjenester, unntatt statsautoriserte translatører (del av CPC 87905)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
2. KOMMUNIKASJONSTJENESTER			
B. Kurertjenester (CPC 7512)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen begrensninger unntatt som angitt for transporttjenester. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
C. Telekommunikasjonstjenester	1) Ingen	1) Ingen	
a) Taletelefoni	2) Ingen	2) Ingen	
b) Tjenester for pakkesvitsjet dataoverføring	3) Ingen	3) Ingen	
c) Tjenester for linjesvitsjet dataoverføring	4) Ubundet, unntatt som angitt under horisontale forpliktelser.	4) Ubundet, unntatt som angitt under horisontale forpliktelser	
d) Telekstjenester			
e) Telegrafitjenester			
f) Telefakstjenester			
g) Leide sambandstjenester			
h) Elektronisk post			

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
i) Talepost j) Tilknyttet (online) informasjons- og databaseuthenting k) Elektronisk datautveksling (EDI) l) Forbedrede/verdiøkte telefakstjenester inkludert lagring og videresending, lagring og uthenting m) Kode og protokollkonvertering, ikke relevant		.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2) Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
n) Direktekoblet informasjons- og/eller databehandling (inkludert transaksjonsbehandling)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, unntatt som angitt under horisontale forpliktelser.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, unntatt som angitt under horisontale forpliktelser.	
o) Andre – Mobile og personlige kommunikasjonstjenester og -systemer – Verdiøkende tjenester (omfatter ikke taletelefoni, telegrafi- og telekstjenester, tjenester for pakke- og linjesvitsjet dataoverføring, mobiltelefoni, personsøker- og satellittjenester)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
3. BYGG- OG ANLEGGSTJENESTER OG TILKNYTTETE INGENIØRTJENESTER			
A. Generelt konstruksjonsarbeid for bygninger (CPC 512)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
B. Generelt konstruksjonsarbeid for bygg- og anleggsvirksomhet (CPC 513)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
C. Installasjon og sammensetting (CPC 514, CPC 516)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
D. Byggferdigstillelse og etterarbeid (CPC 517)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
E. Andre			
– Forarbeider på byggetomter (CPC 511)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen	
– Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet (CPC 515)	4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
– Utleietjenester knyttet til utstyr for bygging/riving av bygninger/ingeniørarbeid, med operatør (CPC 518)			

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
4. DISTRIBUSJONSTJENESTER Førstehåndsomsetning av rå fisk og privat import av alkohol er unntatt A. Kommisjonsagenttjenester (CPC 621) (handel med våpen, alkohol og farmasøytiske produkter unntatt) B. Engroshandelstjenester (CPC 622) (import og handel med våpen og farmasøytiske produkter unntatt)	1) Ingen, unntatt ubundet for elektrisitet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. 1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen, unntatt ubundet for elektrisitet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. 1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
C. Detaljhandelstjenester (CPC 631+632+6111+ 6113+6121) (handel med farmasøytiske produkter, alkohol og våpen er unntatt)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
D. Franchisevirksomhet (CPC 8929)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
5. UTDANNINGSTJENESTER			
C. Tjenester innenfor høyere utdanning (CPC 923)	1) Ingen	1) Ingen	
	2) Ingen	2) Ingen	
D. Tjenester innenfor voksenopplæring (CPC 924)	3) Ingen	3) Ingen	
	4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
E. Andre utdanningstjenester (CPC 929)			

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2) Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
6. MILJØTJENESTER Med unntak av offentlige tjenestefunksjoner, enten de eies og betjenes eller settes bort av lokale, regionale eller sentrale myndigheter.			
A. Avløpstjenester (CPC 9401)	1) Ubundet, unntatt for rådgivningstjenester 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet, unntatt for rådgivningstjenester. 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
B. Håndtering av fast/farlig avfall. - Avfallshåndteringstjenester (CPC 9402) - Renovasjon og liknende tjenester (CPC 9403)	1) Ubundet, unntatt for rådgivningstjenester. 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet, unntatt for rådgivningstjenester. 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
C. Beskyttelse av omgivelsesluft og klima			
– Tjenester for å redusere eksos og andre utslipp og forbedre luftkvalitet (CPC 94040)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
D. Behandling og rensing av jord og vann			
- Behandling og rensing av forurenset grunn og vann (del av CPC 94060)	1) Ubundet, unntatt for rådgivningstjenester. 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet, unntatt for rådgivningstjenester. 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
E. Reduksjon av støy og vibrasjon - Støyreduksjonstjenester (CPC 94050)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
F. Vern av biologisk mangfold og landskapsvern - Natur- og landskapsverntjenester (del av CPC 94060)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
G. Andre miljøtenester og tilleggstenester - Andre miljøtenester som ikke er nevnt andre steder (CPC 94090)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
7. FINANSIELLE TJENESTER			
i. Norge påtar seg forpliktelser i forbindelse med finansielle tjenester i samsvar med «Forståelse om forpliktelser i forbindelse med finansielle tjenester» (heretter kalt «Forståelsen») i WTO-avtalen om handel med tjenester (GATS). ii. Forpliktelser med hensyn til markedsadgang i henhold til ytelsesmåte 1) og 2) får anvendelse på transaksjoner angitt i henholdsvis punkt B.3 og B.4 i Forståelsens avsnitt om markedsadgang. iii. Restriksjoner og begrensninger oppført i listen under ytelsesmåte 1) får anvendelse på reguleringsmessige tiltak rettet mot utenlandske finansielle tjenesteytere som er etablert utenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. Begrensningene oppført i listen under ytelsesmåte 2) får anvendelse på lovgivningsmessige tiltak rettet mot forbrukere av finansielle tjenester som har opphold i Norge. iv. Følgende restriksjoner og begrensninger gjelder:			
A. Forsikringsvirksomhet og forsikringsrelaterte tjenester	1) I tillegg til tjenester oppført i punkt B.3 a) i Forståelsen kan utenlandske forsikringsselskaper tilby forsikring knyttet til passasjerskip (herunder cruiseskip), havgående	1) Ingen	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	fiskefartøyer og letevirksomhet til havs eller forsikringsavtaler vedrørende innenlandske foretak som driver virksomhet som utgjør minst 10 årsverk, eller som har en årlig omsetning over en bestemt terskelverdi. Per 2005 er denne terskelen satt til 50 millioner norske kroner. Utenlandske forsikringsselskaper må yte tjenestene angitt over og i punkt B.3 a) i Forståelsen gjennom en forsikringsmegler godkjent i Norge. 2) Ingen 3) Uten hensyn til ovenstående kan utenlandske forsikringsselskaper etablere del- eller heleide datterselskaper i Norge. De øvrige eierne av slike deleide	2) Ingen 3) Med hensyn til gjensidige forsikringsselskaper må daglig leder, minst halvparten av styremedlemmene og halvparten av medlemmene av bedriftsforsamlingen ha fast opphold i	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	datterselskaper må være utenlandske eller norske finansinstitusjoner. For datterselskaper eller filialer av finansinstitusjoner som ikke er hjemmehørende i Norge, kreves det at livsforsikring, skadeforsikring og kredittforsikring drives i atskilte enheter. Forsikringsselskaper som er hjemmehørende i Norge, må være organisert som aksjeselskaper eller gjensidige foretak. Forsikringsmeglerforetak som er hjemmehørende i Norge, må være organisert som aksjeselskaper. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	Norge. Nærings- og fiskeridepartementet kan gjøre unntak fra disse reglene. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
B. Bankvirksomhet og øvrige finansielle tjenester (unntatt forsikring)	1) Ingen 2) Ingen	1) Ingen 2) Ingen	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	3) Ingen enkeltinvestor eller samarbeidende gruppe av investorer kan erverve eller inneha mer enn 10 prosent av aksjekapitalen i forretningsbanker, verdipapirregistre eller finansieringsforetak eller mer enn 10 prosent av egenkapitalbevisene i sparebanker. En utenlandsk eller norsk finansinstitusjon kan imidlertid få tillatelse til å erverve og inneha inntil 25 prosent av nevnte aksjer, unntatt for oppgjørssentraler, eller egenkapitalbevis dersom dette er en del av et strategisk samarbeid. I tillegg kan Finansdepartementet i særlige tilfeller gjøre unntak fra de nevnte begrensningene på enkeltinvestorers eierskap i slike institusjoner. Uten hensyn til ovenstående kan utenlandske banker og forsikringsselskaper etablere del- eller heleide datterselskaper i Norge. De øvrige eierne av slike deleide datterselskaper må være	3) Ingen, bortsett fra at i sparebanker og finansieringsforetak som ikke er organisert som aksjeselskaper, må medlemmer av beslutningsorganer være norske statsborgere og ha fast opphold i Norge. Finansdepartementet kan gjøre unntak fra disse reglene.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	henholdsvis banker eller finansinstitusjoner. Forretningsbanker, verdipapirregistre, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for kollektive investeringsfond som er hjemmehørende i Norge, må være organisert som aksjeselskap. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
9. TURISME OG REISETJENESTER			
A. Hoteller og restauranter			
Hoteller, campingplasser og annen kommersiell innkvartering, restauranter, kafeer, puber, barer (CPC 641, CPC 642, CPC 643)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
B. Reisebyrå- og turoperatørtjenester (CPC 7471)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
C. Turistguidetjenester (CPC 7472)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
10. TJENESTER FOR FRITID, KULTUR OG SPORT			
B. Nyhetsbyråtenester (CPC 962)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2) Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling ¹	Tilleggsforpliktelser
11. TRANSPORTTJENESTER			
A. Sjøtransport⁷			
Internasjonal transport (gods og passasjertransport) (CPC 7211, CPC 7212 og CPC 7213 der det er aktuelt) Internasjonale slepe- og bukseringstjenester (del av CPC 7214) Unntatt innenriks transport (2) og innenriks slepe- og bukseringstjenester	1) Ingen 2) Ingen 3) a) Skip i Norsk Ordinært Skipsregister (NOR). Skipene må være eid av statsborgere i en stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) eller av et EØS-selskap der EØS-borgere eier minst 60 prosent av kapitalen. Det kan gjøres unntak fra 60-prosentregelen. b) Skip i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS): Ingen.	1) Ingen 2) Ingen 3) a) NOR: Når selskapet som eier skipet, er et aksjeselskap, må det ha hovedkontor i EØS-området. Flertallet av styremedlemmene, herunder styrelederen, må være EØS-borgere med opphold i EØS-området og hatt opphold i EØS-området de to foregående årene. b) NIS: Skip med mer enn 40 prosent ikke-EØS-eierskap må ha en administrativ funksjon i Norge. Dette kan være drift av et norsk rederi med hovedkontor i Norge eller et norsk driftsselskap. Dersom skipet er registrert direkte i NIS av et utenlandsk selskap, må	

⁷ Se bilag II om anmerkninger til sjøtransport.

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
	c) Andre former for kommersiell tilstedeværelse(3): Ingen 4) a) Besetning på NOR-skip: Ubundet unntatt som anført i den horisontale delen. b) Besetning på NIS-skip: Ubundet, med unntak av det som er angitt i den horisontale delen.	selskapet ha en EØS-representant. Representanten må være hjemmehørende i Norge og ha myndighet til å motta søksmål på vegne av skipsrederen. c) Andre former for kommersiell tilstedeværelse (3): Ingen 4) a) NOR: Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. b) NIS: Ingen, unntatt kapteinen, som må være norsk statsborger. Det kan gjøres unntak fra denne regelen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
Maritime hjelpetjenester:	c) Mannskap på land: Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	c) Mannskap på land: Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
- Maritime laste- og lossetjenester (4)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
- Lagrings- og lagertjenester (CPC 742); tollklareringstjenester (5); containerstasjons- og containerdepottjenester (6)	1) Ubundet* 2) Ingen 3) Ingen	1) Ubundet* 2) Ingen 3) Ingen	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
- Skipsagenttjenester (7); spedisjonstjenester (8) Hjelpetjenester innen sjøtransporttjenester:	4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. 1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen. 1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	Følgende tjenester gjøres tilgjengelige for ytere av internasjonale sjøtransporttjenester på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår:

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
			1. lostjenester 2. Slepe- og bukseringstjenester 3. proviantering og bunkring av drivstoff og vann 4. avfallsinnsamling og disponering av ballastavfall 5. havnekapteinstjenester 5. Navigasjonshjelpemidler 6. landbaserte driftstjenester som er vesentlige for drift av skip, herunder kommunikasjon, vann og strømforsyning 7. nødreparasjonsfasiliteter

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
			8. ankrings-, kaiplass- og fortøyningstjenester 9. Containerhåndtering, lagrings- og lagertjenester, godstransport. Dersom vei-, jernbane-, kystfartstjenester samt tilknyttede hjelpetjenester ikke er fullt ut dekket av denne bindingslisten, skal multimodale transportører ha anledning til å leie, leie ut eller befrakte lastebiler, jernbanevogner og liknende materiell for å kunne videretransportere internasjonale laster som kommer sjøveien, eller ha tilgang til, og adgang til å bruke, disse formene for transporttjenester for å kunne tilby multimodale transporttjenester.

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2) Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
C. Lufttransporttjenester (tjenestene er definert i vedlegget til GATS om lufttransport) - Databaserte reservasjonssystemer (CRS)	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet med hensyn til morforetakets eller deltakende transportselskapers forpliktelser overfor et CRS som er kontrollert av et luftfartsselskap fra ett eller flere tredjeland. 2) Ingen 3) Ubundet med hensyn til morforetakets eller deltakende transportselskapers forpliktelser overfor et CRS som er kontrollert av et luftfartsselskap fra ett eller flere tredjeland. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
– Salg og markedsføring av lufttransporttjenester	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet for distribusjon gjennom et CRS av lufttransporttjenester tilbudt av foretaket som eier CRS-et. 2) Ingen 3) Ubundet for distribusjon gjennom et CRS av lufttransporttjenester tilbudt av foretaket som eier CRS-et. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
– Reparasjons- og vedlikeholdstjenester for luftfartøyer	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
– Bakketjenester	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen, bortsett fra at tjenestekategoriene avhenger av lufthavnens størrelse. Antall tjenesteytere ved hver lufthavn kan være begrenset på grunn av plassmangel, og kan av andre grunner være begrenset til minimum to. Ikke-diskriminerende forhåndsgodkjenning kan gjelde. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling ¹	Tilleggsforpliktelser
E. Jernbanetransport			
c) Skiftetjenester (CPC 7113)	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
d) Vedlikehold og reparasjon av jernbanemateriell (CPC 8868) ⁸	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ingen 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

⁸ Den nevnte tjenesten utgjør bare en del av det totale spekteret av aktiviteter som omfattes av CPC-forståelsen.

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
e) Støttetjenester for jernbanetransport (CPC 743)	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
F. Veitransporttjenester			
a), b) Passasjer- og godstransport (CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123; ikke inkludert innenriks transport)	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen, unntatt for passasjertransport der rutetrafikk og pendeltjenester forutsetter en prøving av økonomiske behov basert på trafikkriterier. 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling ¹	Tilleggsforpliktelser
e) Støttetjenester for veitransporttjenester (CPC 744)	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	
H. Hjelpetjenester innen alle typer transport			
a) Håndtering av last (CPC 741)	1) Ubundet* 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet* 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

* Ubundet på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet.

Ytelsesmåter: 1) Levering over landegrensene 2)
Nærvær av fysiske personer

Utenlands forbruk

3) Kommersiell tilstedeværelse 4)

Sektor eller undersektor	Begrensninger i markedsadgang	Begrensninger i nasjonal behandling	Tilleggsforpliktelser
b) Lagrings- og lagertjenester (CPC 742)	1) Ubundet* 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	1) Ubundet* 2) Ingen 3) Ingen 4) Ubundet, med unntak av det som er anført i den horisontale delen.	

BILAG I

FORSTÅELSE AV HVA SOM OMFATTES AV CPC 84 – DATATJENESTER OG TILKNYTTETE TJENESTER

1. CPC 84 omfatter alle datatjenester og tilknyttede tjenester.
2. Den teknologiske utviklingen har ført til at disse tjenestene i større grad tilbys som bunter eller pakker av tilknyttede tjenester som kan omfatte noen av eller alle grunnfunksjonene som er oppført i nr. 3. For eksempel består tjenester som web- eller domenehoteller, datautvinningstjenester og grid-basert databehandling (samkjørt datakraft) alle av en kombinasjon av grunnleggende databehandlingsfunksjoner.
3. Uavhengig av om datatjenestene og de tilknyttede tjenestene ytes via et nettverk, herunder internett, eller ikke, omfatter de alle tjenester som tilveiebringer alt det følgende eller en hvilken som helst kombinasjon av det:
 - rådgivning, tilpasning, strategi, analyse, planlegging, spesifisering, utforming, utvikling, installasjon, implementering, integrering, testing, feilretting, oppdatering, støtte, teknisk bistand eller styring av eller for datamaskiner eller datamaskinsystemer
 - rådgivning, strategi, analyse, planlegging, spesifisering, utforming, utvikling, installasjon, implementering, integrering, testing, feilretting, oppdatering, tilpasning, vedlikehold, støtte, teknisk bistand, styring eller bruk av eller for programvare⁹
 - databehandling, datalagring, vertstjenester eller databasetjenester
 - vedlikeholds- og reparasjonstjenester for kontormaskiner og -utstyr, herunder datamaskiner
 - opplæringstjenester for personale eller klienter i bruk av programvare, datamaskiner eller datamaskinsystemer, ikke nevnt andre steder
4. I mange tilfeller åpner datatjenester og tilknyttede tjenester for ytelse av andre tjenester¹⁰, både elektronisk og på andre måter. Men i slike situasjoner er det viktig å skille mellom datatjenesten og den tilknyttede tjenesten (f.eks. tjenester for webhotell eller applikasjonshotell) på den ene siden, og den andre tjenesten, som datatjenesten og den tilknyttede tjenesten gjør tilgjengelig, på den andre siden. Den andre tjenesten hører ikke under CPC 84, selv om den gjøres tilgjengelig via en datatjeneste med en tilknyttet tjeneste.

⁹ Med «programvare» menes settene med instruksjoner som er nødvendige for å få datamaskiner til å fungere og kommunisere. Det kan utvikles en rekke forskjellige programmer for spesifikke bruksområder (applikasjonsprogramvare), og kunden kan velge mellom å bruke ferdige standardprogrammer (programvarepakker) og å utvikle spesifikke programmer for spesifikke krav (kundetilpasset programvare), eventuelt bruke en kombinasjon av begge.

¹⁰ F.eks. W/120.1.A.b. (regnskapsførings-, revisjons- og bokføringstjenester), W/120.1.A.d. (arkitekttjenester), W/120.1.A.h. (medisinske og tannmedisinske tjenester), W/120.2.D (audiovisuelle tjenester), W/120.5. (utdanningstjenester).

BILAG II

MERKNADER TIL SJØTRANSPORT

1. Med «rimelige og ikke-diskriminerende vilkår» menes, når det gjelder multimodale transportoperasjoner, altså som kombinerer flere transportmidler, at den multimodale transportoperatøren kan ordne transport for sine varer uten unødig opphold, med prioritet foran andre varer som har ankommet havnen på et senere tidspunkt. Med «multimodal transportoperatør» menes den personen som konnossementet / det multimodale transportdokumentet, eller eventuelt annet dokument som dokumenterer en avtale om frakt av varer med flere transportmidler, er utstedt på vegne av, og som er ansvarlig for frakten av varene i henhold til fraktavtalen.
2. Med «innenriks transport» menes sjøtransport av varer og passasjerer mellom havner i Norge, herunder steder på kontinentalsokkelen der det letes etter eller produseres petroleum.
3. Med «andre former for kommersiell tilstedeværelse for levering av internasjonale sjøtransporttjenester» menes den muligheten ytere av internasjonale sjøtransporttjenester fra de andre statspartene har til lokalt å gjennomføre alle aktiviteter som er nødvendige for at de skal kunne tilby kundene sine en helt eller delvis integrert transporttjeneste, der sjøtransporten utgjør et vesentlig element. (Denne forpliktelsen skal imidlertid ikke tolkes slik at den på noen måte begrenser forpliktelser som følger av leveringsmetoden som brukes over landegrensene.) Disse aktivitetene innbefatter, men er ikke begrenset til
 - a) markedsføring og salg av sjøtransporttjenester og tilknyttede tjenester gjennom direkte kontakt med kundene, fra formidling av pristilbud til fakturering, enten disse tjenestene ytes eller tilbys av tjenesteyteren selv eller av tjenesteytere som den som selger tjenesten har etablert faste forretningsavtaler med,
 - b) anskaffelse, på vegne av kunder eller for egen regning (og videresalg til kunder), av en hvilken som helst transporttjeneste og tilknyttet tjeneste, herunder innenlandske transporttjenester med alle transportmidler, spesielt på vannveier innenlands og per vei og jernbane, som er nødvendig for å kunne tilby integrerte transporttjenester,
 - c) utarbeiding av dokumentasjon i forbindelse med transportdokumenter, tolldokumenter og andre dokumenter vedrørende de transporterte varenes opprinnelse og beskaffenhet,
 - d) formidling av forretningsinformasjon på en hvilken som helst måte, innbefattet IT-baserte informasjonssystemer og elektronisk datautveksling (med forbehold for bestemmelsene i vedlegg XIII (Telekommunikasjon)),
 - e) inngåelse av forretningsavtaler (herunder avtaler som omfatter medeierskap i et firma) og ansettelse av lokalt rekruttert personell (eller eventuelt utenlandsk personell, med forbehold for den horisontale forpliktelsen vedrørende overføring av personell) med et lokalt etablert speditørfirma, og
 - f) opptreden på vegne av selskapene, arrangering av skipsanløp eller overtakelse av last ved behov.

4. Med «maritime laste- og lossetjenester» menes virksomhet som utføres av bryggearbeiderfirmaer, herunder terminaloperatører, men det omfatter ikke virksomhet utført direkte av sjauere når denne arbeidskraften er organisert uavhengig av bryggearbeider- eller terminaloperatørfirmaer. Virksomheten omfatter organisering og ledelse av: - lasting/lossing av last i/fra et skip, - surring/løsning av last, og - mottak/levering og oppbevaring av last før avskiping eller etter lossing.
5. Med «tollklareringstjenester» (alternativt «tollmeglertjenester») menes virksomhet som består i å utføre tollformaliteter på vegne av en annen part i forbindelse med import, eksport eller transitt av gods, enten denne tjenesten er tjenesteyterens hovedvirksomhet eller et vanlig tillegg til hovedvirksomheten.
6. Med «containerstasjons- og containerdepottjenester» menes virksomhet som består i å lagre containere, enten i havneområdet eller inne i landet, slik at de kan fylles/tømmes, repareres og klargjøres for avskiping.
7. Med «skipsagenttjenester» menes virksomhet som består i å representere forretningsinteressene til ett eller flere skipsrederier eller skipsfartsselskaper som agent, innen et gitt geografisk område, for følgende formål:: - markedsføre og selge sjøtransporttjenester og tilknyttede tjenester, fra tilbudsfasen til fakturering, og utstedte konnossementer på vegne av foretakene; anskaffe og videreselge nødvendige tilknyttede tjenester; utferdige dokumenter og formidle foretaksopplysninger og forretningsinformasjon; - opptre på vegne av selskapene, arrangere skipsanløp eller overta last ved behov.
8. Med «spedisjonstjenester» menes arbeidet med å organisere og overvåke forsendelser på vegne av avskipere ved å skaffe transport og tilknyttede tjenester, utarbeide dokumentasjon og innhente forretningsinformasjon.
-